

gemeente
Hardinxveld-Giessendam

MEMO

Aan : Gemeenteraad Hardinxveld-Giessendam
Van : Willem Paul Peters
Kenmerk : Ontwikkelingen Zeer Intensieve en Kortdurende Observatie en Stabilisatie (ZIKOS)
Zaak : -
Datum : 14 maart 2024
Betreft : Ontwikkelingen Zeer Intensieve en Kortdurende Observatie en Stabilisatie (ZIKOS)

Geachte gemeenteraad,

Middels bijgevoegde brief van 8 maart wil ik u informeren over de zorgwekkende signalen die de VNG heeft ontvangen over de ZIKOS-afdelingen van Pactum in Zetten en iHUB in Harreveld. Inmiddels is dit nu landelijk veel in het nieuws. Vanwege het landsdeel-overschrijdende karakter van deze vorm van jeugdhulp zijn de inkoop en contacten met beide aanbieders door alle Nederlandse gemeenten gedelegeerd aan de VNG. Er is op dit moment dan ook geen actie vanuit de gemeente nodig.

Op basis van de opgevraagde gegevens, is zeker dat er op dit moment geen jeugdigen uit Zuid-Holland-Zuid in zorg zijn op deze afdelingen van ZIKOS. In de afgelopen jaren was dit wel het geval voor enkele omliggende gemeentes. Hoewel de definitieve cijfers nog binnen moeten komen, is het vrij zeker te stellen dat ook in de afgelopen jaren er geen jeugdigen uit Hardinxveld-Giessendam op deze afdeling in zorg zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

Christa Hendriksen

Onderwerp: signalen over specifieke JeugdhulpPlus
Datum: 8 maart 2024

De VNG heeft zorgwekkende signalen over een bijzonder specifieke vorm van jeugdhulp, te weten die voor Zeer Intensieve en Kortdurende Observatie en Stabilisatie (ZIKOS), ontvangen. In eerste instantie zijn daarvan de gemeenten op de hoogte gebracht waar op dat moment jeugdigen vandaan kwamen en die op één van de ZIKOS-afdelingen verbleven. Inmiddels heeft de portefeuillehouder Jeugd van de DG&J alle gemeenten in de regio Zuid-Holland-Zuid geïnformeerd.

Over ZIKOS

Het aanbod ZIKOS is bedoeld voor jeugdigen in de leeftijd van 12 – 18 jaar, bij wie er sprake is van een acute psychiatrische crisis, complexe en/of ernstige geëscaleerde gedragsproblemen met mogelijk (chronische) suicidaliteit en/of forse automutilatie. Ze zijn bijvoorbeeld chronisch somber en depressief, beschadigen zichzelf fysiek of zijn extreem suïcidaal. Ze worden opgenomen als sprake is van een acute crisis. De jeugdigen zijn in dat geval een gevaar voor zichzelf en/of voor anderen. Voor deze vorm van jeugdhulp bestaan in Nederland slechts twee locaties met in totaal achttien plaatsen: Zetten (zes plaatsen) onderdeel van Pactum en Harreveld, onderdeel van iHUB (twaalf plaatsen). Onze gemeente is aangesloten bij landsdeel Zuidwest en dat landsdeel maakt voor ZIKOS gebruik van Harreveld.

Vanwege het landsdeel-overschrijdende karakter van deze vorm van jeugdhulp zijn de inkoop en contacten met beide aanbieders door alle Nederlandse gemeenten gedelegeerd aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

Signalen

De VNG ontving signalen van structureel en ernstig grensoverschrijdend gedrag door medewerkers, zowel fysiek als psychisch. Ze zijn afkomstig van een ervaringsdeskundige. De signalen hebben betrekking op de periode 2007 tot en met 2024. De VNG heeft hiervan melding gedaan bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Lopende het onderzoek heeft de VNG – in afstemming met de IGJ en de instellingen – afgesproken om voor nu geen nieuwe jeugdigen te plaatsen op de ZIKOS-afdelingen. Hier hebben beide instellingen gehoor aan gegeven.

Overigens biedt iHUB op de locatie Harreveld meerdere vormen van jeugdhulp. Daarop hebben de signalen en het onderzoek van de IGJ geen betrekking.

Hoe nu verder?

Het onderzoek en haar uitkomsten wordt afgewacht en we zullen worden geïnformeerd over de acties die volgen bij mogelijke uitkomsten. De instellingen hebben de eerste bevindingen van de IGJ gedeeld met de VNG. Hieruit blijkt dat er geen acuut gevaar is voor de jeugdigen die op dit moment op de groepen verblijven. Wel signaleert de IGJ (forse) tekortkomingen in de hulp. Beide organisaties geven aan inmiddels maatregelen te hebben getroffen om de tekortkomingen in de hulp te minimaliseren.

De VNG verzorgt de communicatie met (ouders van) cliënten en de media. Wat de media betreft geeft de VNG er de voorkeur aan om op korte termijn de pers eenduidig, correct en snel te informeren. Het is mogelijk dat deze brief u bereikt, nadat er al sprake was van publiciteit.

We vragen hiervoor uw begrip.